

d ů v o d e h:

Strana žalující, uplatňující dovolací důvod dle § 503 čís. 4 c. s. ř., dovolává se proto, že odvolací soud nevyhověl jejímu odvolání, pokud jí nebyly soudem první stolice přisouzeny 5 procentní úroky z prodlení jak ze splatných již tak také z budoucně dospívajících splátek, a to od 9. února 1918. Odvolání jest v tomto směru odůvodněno. Povinnost manželova, platiti rozvedené manželce výživné, zakládá se na zákonném předpisu (§ 1264 obč. zák.) a nemá tedy výrok soudcovský, tuto povinnost uznávající a výši výživného stanovící, rázu konstitutivního, nýbrž jen ráz deklaratorní. Jest proto manžel neplatící v prodlení ne teprve od doby, kdy částka výživného určena byla rozsudkem, jak se soud odvolací domnívá, nýbrž podle § 1334 obč. zák. při nejmenším již ode dne podání žaloby. Přísluší proto též žalobkyni dle § 1333 obč. zák. od toho dne zákonné 5 proc. úroky. Neprávem však žádá žalobkyně také úrok z částek teprv budoucně splatných, pro který nárok zákonného důvodu není. K vymáhání těchto úroků není potřeba opětné žaloby, jak dovolatelka mylně za to má, neboť pro tyto budoucí úroky jsou rozsudky v této věci dostatečným exekučním titulem přes to, že v rozsudcích pojaty nejsou. Právem stěžuje si žalovaný do výroku, že výživné bylo přisouzeno již ode dne rozvodu, a nikoliv ode dne podání žaloby, to jest 6. března 1918. Z pojmu výživného plyne, že ho pro minulost požadovati nelze, neboť jím mají býti ukojeny aktuální potřeby osoby oprávněné, která přece v minulosti musila býti nějak živa. Tím ovšem není ještě vyloučeno, že by osoba k placení výživného povinná byla vůbec sprostěna povinnosti k náhradě nákladů za alimentaci minulou; mohla by k ní přidržena býti sice podle § 1042 obč. zák., jehož v odpor vzatý rozsudek se dovolává, ale v tomto případě neprávem; netřeba zkoumati, zda § 1042 obč. zák. předpokládá jen náklad, učiněný osobou třetí, či mohla-li by též žalobkyně domáhati se podle něho náhrady nákladů, jež — ovšem za žalovaného — učinila sama na sebe, neboť v tomto sporu o takový důvod žalobní vůbec neběží, kdyžž žalobkyně ani netvrdila, tím méně prokázala, že náklad takový učinila. Opírá nárok svůj prostě o předpis, dle něhož jest manžel z vlastní viny rozvedený povinen, poskytovat manželce přiměřenou výživu (§ 1264 obč. zák.), tím však — jak uvedeno — míněna býti může toliko výživa přítomná a budoucí, počítajíc ode dne podané žaloby, a nelze tedy žádati pod tímto titulem alimentace minulé.

Čís. 724.

Zaměstnancův nárok dle § 1154 b) obč. zák. není závislým na tom, že zaměstnanec hlásil nemoc zaměstnavateli, pokud se týče požádal ho o lístek pro lékaře.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, Rv I 484/20.)

Žalobce byl zaměstnán jako nádenník u žalovaného od počátku srpna 1919 a, onemocněv dne 10. ledna 1920, domáhal se vyplacení mzdy za první týden nemoci. Žaloba byla první stolicí zamítnuta, odvolací soud jí vyhověl a Nejvyšší soud rozsudek ten potvrdil.

D ů v o d y:

Všim právem přisoudil odvolací soud žalobci mzdu za jeden týden pracovní od 12. ledna (pondělí) do 17. ledna (soboty) 1920 podle § 1154 b) obč. zák., ježto je nesporno, že žalobce pracoval u žalovaného od srpna 1919, tedy déle než čtrnáct dní, a § 1154 b) obč. zák. stanoví, že zaměstnanec nepozbývá nároku na plat, když mu po službě aspoň čtrnáctidenní nemoc překazí konati služby po dobu poměrně krátkou, jeden týden nepřevyšující, a když toho nezavinil úmyslně nebo hrubou nedbalostí, — což žalovaný ani netvrdí. Dotčené ustanovení zákona nečiní nárok zaměstnance závislým na tom, že hlásil nemoc zaměstnateli, pokud se týče požádal ho o lístek pro lékaře. Hlásiti nemoc zaměstnateli káže jen slušnost, a potvrzení o tom, že zaměstnanec hlásil se nemocným, vydává dle svědecké výpovědi kontrolora okresní pokladny nemocenské zaměstnatel zaměstnanci toliko k účelům legitimace a kontroly (srv. § 13 vyhlášky min. vnitřní ze dne 20. října 1888, čís. 159 ř. zák.). Že žalobci nepřísluší plná mzda, nýbrž pouze doplatek k tomu, co nemocenská pokladna vyplatila (§ 1154 b) odstavec druhý obč. zák.), nebylo žalovaným namítáno, ač žalobce v odvolání výslovně poukázal na § 1154 b) obč. zák.; k námitce v té příčině teprve v dovolacím spise přednesené nelze tudíž dle §§ 482, 513, 504 c. ř. s. míti zření, kdyžtž ustanovení § 1154 b) odst. 2 obč. zák. není povahy vížící, ježto se v něm pouze stanoví, že zaměstnavatel může si sraziti částku tamže uvedenou. Ostatně může si z platů, kterých dostává se po dobu překážky zaměstnancům se zřetelem k veřejnoprávnímu pojištění, zaměstnavatel sraziti jen tolik, kolik odpovídá poměru jeho skutečného příspěvku k celému pojistnému.

Čís. 725.

Za své representanty ručí hromadná osoba bezvýjimečně, za své zřízení jen jako každý jiný zaměstnavatel.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, Rv I 497/20.)

Nedospělá žalobkyně utrpěla úraz tím, že jí byly rozdrčeny řezačkou prsty pravé ruky. Řezačka náležela k inventáři dvoru žalované akciové společnosti, v němž vykonával službu správce, poklasný a šafář, v době úrazu byl stroj obstaráván krmičem dobytka. Žalobě o náhradu škody bylo procesním soudem první stolice vyhověno mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaná je akciová společnost tedy podnik, který má dle § 26 obč. zák. též práva a tytéž povinnosti jako osoba fysická, který však může jako právní subjekt vykonávati svou činnost jen pomocí jiných osob; z možnosti, nabývati výhod z této činnosti osob, jednajících za žalovanou, vyplývá pro ni i povinnost nésti též nevýhody této činnosti zřízenců. Žalovaná musí tudíž zodpovídati za jednání svých zřízenců u vykonávání uložené jim činnosti ve smyslu zákonných předpisů o ručení za škody. Pakliže tedy opomenutí zřízenců žalované společnosti při činnosti pro žalovanou způsobilo škodu, zejména tím, že ukázal se krmič býti nezpůsobilým k obsluhování řezačky, je žalovaná za škodu tím vzešlou dle §§ 1295, 1297 a 1315 obč. zák. zodpovědnou. Třebaže správce, šafář